Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maass), Henri Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebergʻ în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 141. Brașovŭ, Sâmbătă 23 Iunie (5 Iulie) 1890.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie 1890 stilŭ vechiu se deschide **nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe șése lunĭ 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe șése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașovŭ, 22 Iunie st. v.

Pe neașteptate prințulŭ Ferdinand alŭ Bulgariei a părăsitŭ țéra sa, cu scopŭ, se ḍice, pentru a-șĭ căuta sănĕtatea. Prințulŭ a plecatŭ atâtŭ de grabnicŭ, încâtŭ și proclamația, prin care îlŭ face pe ministrulŭ-președinte Stambulov locotenentŭ domnescŭ pe timpulŭ absenței sale din Bulgaria, a scris'o și a semnat'o numai după ce s'a îmbarcatŭ la Vidinŭ pe vaporŭ.

Dela Viena, unde s'a opritŭ scurtŭ timpŭ, prințulŭ a mersŭ de-a dreptulŭ la băile dela Karlsbad în Boemia. Celŭ dintâiu lucru, ce l'a făcutŭ aicĭ, a fostŭ, că și-a organisatŭ unŭ serviciu telegraficŭ specialŭ și foile din Austria ne spunŭ, că o viuă corespondență telegrafică se portă aḍi între Karlsbad și Sofia. Locotenentulŭ domnesc, Stambulov, comunică neîntreruptŭ principelui Ferdinand tóte evenimentele, ce se petrecŭ în Bulgaria.

Foile amice principelui și guvernului bulgarŭ, mai alesŭ cele austro-ungare și germane, susținŭ, că călĕtoria lui Ferdinandŭ de Coburgŭ este o dovadă, că în Bulgaria domnesce cea mai mare liniște și guvernulŭ bulgarŭ e destulŭ de tare spre a conduce țéra și în absența domnitorului. Nu totŭ așa aprețiéză foile rusescĭ și cele francese acéstă călĕtoriă. Foile rusescĭ suntŭ ca nicĭ-odată înfuriate, cu deosebire din causa esecutării lui Panița, și scriu în tonulŭ celŭ mai vehementŭ în potriva „usurpătorilorŭ“ din Bulgaria și a prințului, care este „unŭ representantŭ specificŭ alŭ Austro-Ungariei“. Ḑiarulŭ rusescŭ „Svjet“ ḍice, că prințulŭ Ferdinandŭ prin călĕtoria sa „a voitŭ sĕ-șĭ asigure pielea pentru orĭ ce casŭ“.

Intr'aceea sosescŭ din Bulgaria, prin Bucurescĭ, scirile cele mai neliniștitóre. Rusofilii, se ḍice, au începutŭ a lucra printre mulțimea dela sate, ei se aștéptă la unŭ manifestŭ alŭ lui Zancov. Guvernulŭ bulgarŭ a luatŭ din parte-i mĕsurile cele mai severe spre a suprima acéstă agitațiune, pornită în urma esecutării lui Panița. La graniță nicĭ unŭ pașaportŭ nu se eliberéză, decâtŭ cu marĭ greutățĭ și se făcu arestărĭ mereu, mai cu sémă în armată. Din causa acésta domnesce mare fierbere în Bulgaria, și panica a cuprinsŭ poporațiunea dela orașe. Acum se anunță chiar, că s'a introdusŭ starea de asediu în Sofia, Filipopolŭ, Rusciucŭ, Șumla și Plevna.

Décă s'arŭ adeveri aceste scirĭ sensaționale și numai în parte, atuncĭ călĕtoria prințului Ferdinandŭ într'adevĕrŭ ar apăré într'o lumină îngrijitóre, care nu corĕspunde cu părerile optimiste ale pressei binevoitóre față cu actualulŭ regimŭ din Bulgaria.

Se mai anunță, că tóte concediile cerute de miniștrii plenipotențiarĭ ai puterilorŭ străine din Sofia au fost respinse și parte amânate. Se pregătescŭ așadér evenimente seriόse în Bulgaria.

Unele ḍiare mai susținŭ, că călĕtoria prințului Ferdinand stă în legătură și cu nota amenințătóre ce a adresat'o guvernulŭ bulgarŭ înaltei Pόrte. Ele credŭ adecă, că prințulŭ temĕndu-se ca sĕ nu se compromită înaintea puterilorŭ garante, a lăsatŭ pe Stambulov sĕ se bălăbănéscă elŭ cu Turcia și sĕ încerce póte de a împlini vr'una din amenințările guvernului bulgarŭ în absența principelui.

Situațiunea după tóte aceste, pare a fi destulŭ de încordată nu numai în Serbia, ci și în Bulgaria și érășĭ se va încinge unŭ crâncenŭ duelŭ diplomaticŭ între puterile triplei alianțe, carĭ sprijinescŭ regimulŭ actualŭ din Bulgaria și între Rusia și Francia, carĭ îlŭ declară de „usurpătorŭ“. Cine póte prevedé aḍĭ resultatulŭ finalŭ alŭ acestui duelŭ?

CESTIUNEA GIMNASIULUI DIN BEIUȘŬ

și a

SCÓLELORŬ DELA NIRŬ.

Unŭ cuvént, cătră părinții, membrii Consistorului plenarŭ!

Convocarea la Consistorulŭ plenarŭ s'a trimisŭ.

Nu numai toțĭ asesorii consistorialĭ, ci și protopopii și administratorii protopopescĭ sunt provocațĭ prin ea, ca — *„putĕndŭ face, nesmintitŭ“* sĕ se presenteze*) în acéstă adunare, ce se va ținé la 7—8 Iulie, în care între altele se vorŭ lua la desbatere cestiunĭ ponderóse.

Se impune acum la rĕndulŭ sĕu întrebarea, care este scopulŭ, și care póte fi resultatulŭ acestei întrunirĭ a senatului diecesei? Este óre scopulŭ, ca guvernulŭ diecesanŭ sĕ 'șĭ „justifice“ procederea în causa gimnasiului din Beiușŭ? Séu că într'adevĕrŭ e aplecatŭ a asculta sfatulŭ și părerile preoțilorŭ diecesanĭ în cestiunea limbei liturgice amenințate, atâtŭ în gimnasiulŭ din Beiușŭ, câtŭ și în scólele poporale, cestiune pentru noi de însĕmnătate vitală?

In casulŭ primŭ resultatulŭ nu multŭ importă.

Nu multŭ importă întrebarea, că cine este de vină atuncĭ, când nefericirea apasă o națiune întrégă și când numai dela o acțiune umĕrŭ la umĕrŭ putemŭ aștepta vr'unŭ resultatŭ. Cu imputărĭ pentru cele petrecute nu vomŭ ajunge la nimicŭ. Décă într'adevĕrŭ s'a făcutŭ vr'o greșélă o sĕmțŭ cei ce au făcut'o și în locŭ de imputărĭ, sĕ le dămŭ ocasiune sĕ-șĭ pótă repara greșela. Nu ne va ajuta nimicŭ espunerea modurilorŭ, prin carĭ credut'au, că vorŭ scăpa institutulŭ de perire, la care aḍĭ e și mai multŭ espusŭ, ci ceea ce ne va ajuta și ceea ce ceremŭ este, sĕ se caute și sĕ se afle modulŭ *prin care sĕ putemŭ scăpa scólele nóstre periclitate.*

La casŭ, când în Consistoriulŭ plenarŭ s'ar face numai justificarea procederei guvernului diecesanŭ și pentru viitorŭ nu s'ar face nimicŭ, atuncĭ amŭ ajunsŭ la ridiculositate, căcĭ trebue sĕ scimŭ, că cele petrecute până acuma suntŭ numai începutulŭ durerilorŭ. Prin introducerea limbei maghiare în clasele superióre ale gimnasiului din Beiușŭ și în scólele poporale din Nirŭ, pocalulŭ suferințelorŭ nu s'a golitŭ. Molochulŭ nicĭ-de-cum nu s'a săturatŭ cu jertfa prestată, precum nu s'a îndestulitŭ cu amovarea celorŭ trei profesorĭ nevinovațĭ și nepătațĭ în ce privesce patriotismulŭ, ci va cere totŭ mai multŭ și mai multŭ.

Și nicĭ că se mai póte opri

*) Cu alte cuvinte: se facă totŭ posibilulŭ ca sĕ nu absenteze. Red.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Mocanĭ în Scheiu.

Unŭ obiceiu, care se păstra la Românii din Scheiu, suburbiu alŭ Brașovului, până bine de curĕnd era, că la munte, când se dăruia în curte, ca unŭ felŭ de glumă unuĭŭ séu altuĭŭ din chemătorĭ lua pe nebăgate de sémă pe câte unŭ băiatŭ mai mititelŭ de-lŭ ducea și-lŭ dăruia: „Ia a nume de bine, jupâne ginere, unŭ ciobanŭ la oi.“ La acésta mai adaugemŭ faptele, că până acum 15, 20 de anĭ fecii rii țineamultŭ ca înainte de a-se însura sĕ aibă săricĭ, săricĭ marĭ mocănescĭ, apoi că se mai vedea la bĕtrânĭ glugĭ mocănescĭ, apoi căciulile marĭ, carĭ se purta, se numia căciulĭ mocănescĭ, și ómenii se purta încinșĭ peste mijlocŭ cu curele (șerpare) late și în curea purta teacă cu cuțitŭ. E de ajunsŭ atâtŭ pentru ca sĕ admițĭ, că în Scheiu au fostŭ economĭ de vite. Intr'adevĕrŭ cercetândŭ am constatatŭ, că în Scheiu înainte vreme erau tare mulțĭ economĭ de vite de le ḍicea oierĭ, orĭ mocanĭ, și era cam totŭ una cu Săcelenii, ba era maĭ marĭ ca Săcelenii și își ținea vitele în România pe Ialomița, pe la Buzĕu, pe la Slobodia, Urḍicenĭ și pe la Brăila, dér pe acolo mai puținŭ, de frica Turcilorŭ.

Cei de pe Cacova nu aveau turme, nu erau mocanĭ, ci erau mai alesŭ prin țéră de slujia pe la boerĭ; cei de pe Cóstă și de era slugĭ, dér era la oi, se ducea de micĭ copii, de mânca mămăligă de meiu, că de porumbŭ nu se pomenia. Cei mai mulțĭ era de pe Tocile și de prin Prundŭ: era Molescii, ai lui Molea (Dumitru Molea) de pe Tocile, Duțescii (Nicu lui Duță) de pe Tocile era cam în susŭ pe Negrău, Mitru Anchii și Fulga pe Tocile, Iugeștii (Ghiță Iuga era și negustorŭ, dér avea și oi), Furniceștii de pe podulŭ lui Gridŭ din moșĭ strămoșĭ era mocanĭ, era treĭ frațĭ Micu, Oprea și Dumitru Furnică și fite-șĭ care își avea târla sa; Micu își avea târla totŭ pe Negrău. — După vale era Milu, care mai nainte ciobănise vr'o 16 anĭ, și pe Cacova era Duțu Comșii. Văsii Lacea era născutŭ în Săcele și avea vacĭ și era cu târla cu frate-sĕu Dumitru Lacea cu muntele Valea négră.

Prișcu cu muntele Prișcu, Dumitru Coșniță avea târlă, Navrea avea târlă, Dumitru Marcea avea târlă, se chema târla Grecilorŭ, căcĭ la cățĭ umbla îmbrăcațĭ nemțesce le ḍiceau pe atuncĭ Grecĭ, apoi Ionŭ Olteanu. — Pe Cóstă era an de Spânu, că alții și de erau la oi, dér erau slugĭ.

Afară de oi aveau unii și vacĭ, alții aveau caĭ. Tata lui Niță Mamă fusese hergheligiu la bĕtrânulŭ Furnică vr'o 11 anĭ, că avea caĭ din Furniceștĭ de sĕ te mirĭ, de nu mai avea altulŭ, avea vr'o 140 de caĭ. Târla o avea pe Lata pe Ialomița spre Dunăre și suntŭ și astăḍĭ *puțurile lui Furnică* pe baltă spre Slobodia. Furnică avea și oi vr'o 2400, dér era și alțĭ tovarășĭ din Scheiu, orĭ Rĕșnovenĭ orĭ Cârstolovenĭ. Caĭ mai avea Corbu din ulița a mare, avea herghelii de vr'o 300 caĭ cu târla la Gorgănĭ.

Economilorŭ de vite din Scheiu le ḍicea mocanĭ, cum le ḍice acuma Săcelenilorŭ; celorŭ din Branŭ le ḍice Moroienĭ, ér celorŭ din Săliște Țuțuienĭ. Țuțuienii tómna trecea cu turmele în Turcia. Mocanii și iarna ținea turmele totŭ în țéra românéscă, apoi care le băga în bălțĭ, care făcea fénŭ. Véra unii Mocanĭ, care vrea, ducea oile și la munte; unii venia pe la Timișŭ, alții pe la Branŭ. Unii venia cu oile până în Scheiu de le ținea pe sub Tâmpa și prin Gróverĭ de le păștea câte o ḍi două până vindea meii, apoi după ce le tundea le urca în munte. Până aḍĭ la unŭ locŭ dela Chetrișŭ se ḍice la stânișóră, era apoi stână în Pisiacŭ, în Crucorŭ, în Crucurelŭ, în Postovar, Ruia, Piscu lungŭ, Valea cetății și în alte locurĭ. Brânza, care o făceau, o aduceau acasă și opriau și pentru casă, dér și vindeau.

Cine avea caĭ, îĭ aducea în Brașovŭ de-i vindea, și-i ducea și pe la Cohalmŭ; ba Corbu îi ducea și mai departe și pe la împĕrăție îi da, că avea caĭ bunĭ, n'avea nicĭ unulŭ ațâția câtŭ elŭ.

Bĕtrânii își aducŭ aminte de unŭ viforŭ mare, când turme întregĭ de oi s'au prăpăditŭ, și de când mocanii au începutŭ sĕ se împuțineze, încetulŭ cu încetulŭ, încâtŭ aḍĭ în Scheiu abia se mai păstréză amintirea lorŭ.

G. I. Pitișŭ.

pe calea apucată, pentru-că orĭ şi care laicŭ în cele didactice şi pedagogice póte observa anomalia, ce este în faimósa ordinaţiune ministerială, lăsândŭ ea limba română ca limbă de propunere în clasele inferióre, *unde se pune fundamentulŭ cunoscinţelorŭ mai înalte, unde se însuşescŭ terminĭ, de carĭ se folosescŭ scolarii în deslegarea temelorŭ mai grele din clasele superióre, unde pe basa pusă în cele inferióre* se zidesce mai departe, dér în înţelesulŭ ordinaţiunei, **în altă limbă!**

Limba de propunere una trebue sĕ fiă în tóte clasele, séu de nu, *se periclitéză resultatulŭ ostenelelorŭ,* căcĭ precum spunŭ cei carĭ edifică: décă basa, fundamentulŭ nu este corĕspundĕtorŭ clădirei, ce se radimă pe elŭ, edificiulŭ se ruinéză.

Despre aceea, că ce limbă póte şi trebue sĕ fiă limba de propunere în gimnasiulŭ din Beiuşŭ, mai póte fi óre îndoială?

Scimŭ cu toţii, că basa crescerei adevĕrate este crescerea în limba maternă, adecă crescerea făcută în spiritŭ corĕspundĕtorŭ geniului poporului. Cultură adevĕrată numai acolo póte sĕ esiste, unde ea s'a câştigatŭ în spiritulŭ naţionalŭ, asta vré sĕ dică şi devisa pedagogilorŭ maghiarĭ „*nemzeti nevelés*“.

Cu ordinaţiunea ministrului şi prin activitatea guvernului, Românii suntŭ lipsiţĭ de acestŭ modŭ alŭ câştigărei culturei adevĕrate şi în specialŭ cu institutulŭ din Beiuşŭ puterea nu póte sta în locŭ, ci trebue *séu sĕ-şĭ retragă fatala ordinaţiune şi limba de propunere în tóte clasele sĕ fiă érăşĭ cea română, séu va merge mai încolo pe calea începută cu atâta succesŭ,* care cale putemŭ vedé, şi fără a avé spiritŭ profeticŭ, unde se va fini.

Institutulŭ din Beiuşŭ numai printr'o acţiune energică se mai póte scăpa din ghiarele inimicilorŭ şi acţiunea acésta o aşteptămŭ dela părinţii consistorialĭ.

Şi aicĭ rĕspundemŭ la întrebarea a doua, că adecă Consistoriulŭ plenarŭ s'a convocatŭ, ca sĕ se céră sfatulŭ şi părerea bĕtrânilorŭ diecesanĭ în „cestiunĭ de mare însemnătate.“

Acum părinţii consistorialĭ, aceia dintre protopopĭ şi administratorĭ protopopescĭ, carĭ au cerutŭ **sinodulŭ,** séu vorŭ fi consecuenţĭ în activitatea lorŭ *şi vorŭ stărui pe lângă convocarea sinodului generalŭ, care este singurulŭ locŭ, unde se potŭ desbate lucrurĭ atâtŭ de ponderóse,* séu că vorŭ face, ca protopopii decoraţĭ, că vorŭ tăcé şi vorŭ lăsa lucrurile sĕ decurgă în modulŭ de până acuma şi nu vorŭ lăsa sĕ fiă conturbaţĭ în liniştea lorŭ trupéscă şi sufletéscă cu nisce lucrurĭ atâtŭ de „bagatele“ pentru ei, până odată li-se vorŭ deschide ochii sĕ védă prăpastia, unde a ajunsŭ biserica şi naţiunea prin nepăsarea lorŭ, şi se vorŭ trezi érăşĭ a treia dі după scripturĭ!

Consistoriulŭ plenarŭ nu representă diecesa întrégă, şi décă totuşĭ e chiămatŭ, acesta e unŭ semnŭ, că bunulŭ Episcopŭ ţine contŭ de dorulŭ generalŭ, doresce mângăiarea fiilorŭ sĕi.

Trebue luminatŭ Părintele, că a apucatŭ o cale eronată, pe care plecândŭ, activitatea lui nu póte sĕ producă nimicŭ durabilŭ şi salutarŭ pentru biserică şi naţiune!

Ér pentru casulŭ, când pe lângă tótă stăruinţa protopopilorŭ, maioritatea membrilorŭ acestui Consistoriu ar primi asupra sa sarcina responsabilităţii, pe care numai diecesa întrégă ar puté-o suporta, şi s'ar primi Consistoriulŭ plenarŭ ca forŭ de desbatere pentru cestiunĭ atâtŭ de însemnate, le dicemŭ părinţilorŭ, carĭ se vorŭ aduna:

Suntŭ unele momente în viéţa omului, carĭ o dirigŭ şi decidŭ asupra ei, momente, carĭ nu se potŭ sterge nicĭ-odată. Viéţa naţiunilorŭ, chiar ca viéţa ómenilorŭ singuraticĭ, e plină de asemenĭ momente, numai cu acea deosebire, că la naţiunĭ anii se numĕră în seculĭ şi momentele sună pentru poporulŭ întregŭ. Astfelŭ de momente însemnate au sĕ urmeze pentru némulŭ nostru în convenirea Vóstră, unde se va hotărî asupra obiectului celui mai scumpŭ, a limbei nóstre române liturgice, fără de care nu esistă, nu póte esista biserica, căcĭ unŭ darŭ putenicŭ alŭ spiritului sântŭ e darulŭ limbei, ce li-s'a datŭ pentru întâia óră Apostolilorŭ, când au vorbitŭ celorŭ adunaţĭ în Ierusalimŭ aşa, că toţĭ i au priceputŭ. Acestŭ spiritŭ sĕ Vĕ lumineze minţile, ca sĕ vorbiţĭ aşa, sĕ Vĕ putemŭ înţelege cu toţii. sĕ vedemŭ că lucraţĭ întru tóte pentru binele şi înaintarea bisericei, strînsŭ legate de binele şi cultura poporului. Ochii tuturorŭ Românilorŭ suntŭ aţintiţĭ asupra Vóstră, şi aşteptă cu dorŭ sĕ se manifesteze în faptele Vóstre puterea spiritului sântŭ, a spiritului iubirei, tăriei şi alŭ dreptăţii!

Dumnedeu şi sfânta cruce sĕ ne ajute! **Unŭ preotŭ.**

DIN AFARĂ.

Milan despre rolulŭ sĕu politicŭ şi despre tractatulŭ comercialŭ româno-sêrbŭ.

„Pol. Corr.“ reproduce într'o ediţiă separată o convorbire, ce a avut'o corespondentulŭ sĕu cu exregele Milan, în care acesta şi-a esplicatŭ atitudinea sa cu ocasia ţinerei banchetului profesorilorŭ universitarĭ din Belgradŭ. Milan a tăgăduitŭ, că a voitŭ sĕ iésă din rolulŭ sĕu politicŭ pasivŭ, dicêndŭ, că elŭ nu face politică militantă ofensătóre, şi că politica lui este curatŭ politică de apĕrare în contra atacurilorŭ radicalilorŭ. Dreptŭ argumentŭ despre acésta, a disŭ Milan, póte servi împrejurarea, că prin abdicerea lui la tronulŭ sêrbescŭ elŭ a arĕtatŭ, că este hotărîtŭ a renunţa la rolulŭ de politicŭ activŭ. Faima, că elŭ se pregătesce la o acţiune politică o lăţescŭ inimicii sĕi, carĭ vréu cu orĭ ce preţŭ sĕ'lŭ depărteze din Belgradŭ, find-că se temŭ, că prin sfaturile lui va influinţa pe miculŭ rege. Milan apoi a protestatŭ cu hotărîre în contra aserţiunei, că o parte a vorbirei sale din Belgradŭ este îndreptată în contra regentului Ristică şi a declaratŭ, că însuşĭ Ristică e convinsŭ de contrarulŭ. Milan recunósce, că Ristică este celŭ mai distinsŭ bărbatŭ alŭ Serbiei.

Vorbindŭ despre situaţia politicei esterne a Serbiei şi despre raporturile cu Austro-Ungaria, exregele şĭ-a esprimatŭ convingerea, că noua atitudine a acestei puterĭ nu e de a se datori decâtŭ unorŭ interese economice şi nicĭ-decum nu se póte privi ca o rĕsbunare pentru demonstraţia, ce s'a făcutŭ cu ocasia înmormêntărei lui Kaceansky.

Despre încheierea tractatului de comerţŭ cu România, Milan a disŭ, că acestŭ tractatŭ este *cea mai mare prostiă ce au făcutŭ radicalii.* Prin acestŭ tractatŭ radicalii au împinsŭ pe Serbia la unŭ rolŭ îndoelnicŭ. *Românii împingŭ pe Sêrbĭ la unŭ rĕsboiu vamalŭ cu Austro-Ungaria,* pentru ca astfelŭ sĕ pótă face mai uşorŭ pace cu Austro-Ungaria, séu mai bine disŭ, Serbia s'a însărcinatŭ a scóte pentru România castanele din spuză.

Pactulŭ germano-englesu.

Pactulŭ germano-englesŭ, despre care atâta s'a vorbitŭ, s'a subscrisŭ în Berlinŭ la 1 Iuliu n. După cum spune „Daily Telegraph“, pactulŭ conţine mai multe puncte nouĕ privitóre la Africa. Convenţia nu cuprinde nicĭ unŭ articolŭ secretŭ privitorŭ la posiţiunea Angliei în Europa. „Daily Chronicle“ din contră dice, că Salisbury s'a îndatoratŭ ca Anglia sĕ sprijinéscă cu flota sa pe Germania în casŭ când acésta ar avé unŭ rĕsboiu cu Francia.

Nou partidŭ politicŭ în Serbia.

O telegramă din Belgradŭ vestesce, că colonelulŭ sêrbŭ Dragasevică începe sĕ formeze unŭ nou partidŭ politicŭ în Serbia, numindu-lŭ *partidŭ naţionalŭ sêrbŭ.* Partidulŭ acesta ar avé misiunea, ca cu ocasia alegerilorŭ pentru Scupcină, ce se vorŭ ţiné în Augustŭ a. c., sĕ dea o lovitură de mórte guvernului radicalŭ. Partidulŭ acesta se dice, că va simpatisa cu Austro-Ungaria.

Francesii şi rĕsboiulŭ din 1870.

Fostulŭ ministru de esterne francesŭ, *Goblet,* a ţinutŭ în dilele trecute unŭ discursŭ în Versailles, în care vorbindŭ şi despre politica esternă, a disŭ următórele:

„Pacea este condiţia principală a muncei şi progresului, dér *nu póte fi vorbă despre o pace susţinută cu orĭ ce preţŭ.* Politica nóstră esternă póte sĕ fiă pacĭnică şi totuşĭ hotărîtă şi bărbătéscă. Cu douĕdecĭ de anĭ înainte de acésta am căpĕtatŭ o rană, care ustură şi adĭ şi la care, cum a disŭ Gambetta, trebue sĕ ne gândimŭ totdéuna, fără însĕ de a vorbi despre ea. Bine, sĕ nu vorbimŭ de ea, *dér sĕ nu o uitămŭ.* Dela 1870 s'a ridicatŭ o generaţiă nouă, care însĕ nu simte nemijlocitŭ lovitura ce amŭ primit'o noi. Dér se facemŭ ca *sĕ-şĭ aducă pururea aminte de ea.* Nu este iertatŭ ca acéstă ţéră sĕ se împace vr'odată cu gândulŭ, *că ştirbirea ce a suferit'o la 1870 este definitivă*“.

SCIRILE DILEI.

Aniversarea morţii lui Eminescu. Diarele de dincolo ne spunŭ, că Dumineca trecută, diua împlinirei anului dela mórtea neuitatului poetŭ *Mihailŭ Eminescu,* studenţii universitarĭ din Bucurescĭ au făcutŭ o procesiune la mormêntulŭ lui, pe care au depusŭ o corónă. D-lŭ D. N. Săveanu, absolventŭ alŭ facultăţii de litere, a ţinutŭ o cuvêntare bine simţită şi gândită, care a produsŭ o puternică impresiune asupra celorŭ de faţă. Afară de studenţĭ, d-lŭ Dr. Neagoe a depusŭ la căpătêiulŭ poetului o frumósă liră din florĭ de teiu, ér d-ra Andreiu o cunună.

***

Despăgubirea regaliilorŭ. Ministeriulŭ ungurescŭ de finanţe a statoritŭ definitivŭ suma de despăgubire pentru regale până acum pentru 10,200 de comune. Mai suntŭ în restanţă 1800 de comune, a cărorŭ sume de despăgubire asemenea se vorŭ statori, după cum se vestesce din Budapesta, celŭ multŭ până la finea lui Iulie.

***

Manevrele în România. „Timpulŭ“ dă următórele amĕnunte asupra manevrelorŭ, ce se vorŭ ţiné ĕstŭ timpŭ în România împrejurulŭ Piteştilorŭ: Se presupune că o armată inimică este sosită în a-

---

Impărţirea osîndiţilorŭ.

Din cartea lui *Dostojevski:* „Din amintirile unei case de morţĭ“

(Fine.)

Dér ca sĕ reiau firulŭ de mai 'nainte, spunŭ ce-a vĕdutŭ mediculŭ pe mine.

„De câte-orĭ ai fostŭ pedepsitŭ?“ mĕ întrebă mediculŭ, încă înainte de ce m'aşĭ fi desbrăcatŭ în tótă regula.

— „Asta n'o sciu.“

„Ei, atuncĭ trebue c'a fostŭ fórte de multŭ, fiindŭ-că înfăţişarea ta nu arată bólă séu slăbiciune.“

Mĭ-am desbrăcatŭ cămaşa. Spatele mele erau o rană. Sciam de altfelŭ fórte bine de câte-orĭ m'a tăiatŭ până la osŭ grozavulŭ cnutŭ.

Mediculŭ a tăcutŭ, şi probabilŭ că a scrisŭ în raportulŭ sĕu, că din causa ranelorŭ de-ocamdată nu potŭ fi trimisŭ în mină.

Am rĕmasŭ dér érăşĭ strîmtoratŭ între păreţii înfiorătorĭ ai casei de morţĭ. Mĭ-a venitŭ în minte locotenentulŭ Saskin. Da, asta e opera lui. Până când nu-mĭ va stórce banii, va trebui sĕ rĕmâi aicĭ, sĕ pierŭ aicĭ. Mĭ-ar fi plăcutŭ, ca cădêndŭ la picióre lui sĕ-i oferŭ cei 20 imperialĭ ascunşĭ sub talpa cismei, dér fiindŭ-că nu odată, ci de sute de orĭ am fostŭ visitatŭ fără de a se afla cevaşĭ la mine, fără îndoială, că aşĭ fi căpĕtatŭ celŭ puţinŭ 50 de bête, de lĭ-aşĭ fi spusŭ, că am banĭ, pe carĭ mi-i-ar fi luatŭ şi din carĭ Saskiu n'ar fi căpĕtatŭ nimicŭ.

Aşteptaiu dér momentulŭ, ca sĕ-i potŭ da de scire, la ce m'am hotărîtŭ. Dér acestŭ momentŭ nicĭ-decum nu voia sĕ vină. Sciam, că Saskiŭ avea sĕ judece asupra pedepselorŭ, când guvernatorulŭ era bolnavŭ, orĭ era dusŭ la vênatŭ. Totŭ ce se petrecea în oraşŭ noi cei din ostrogŭ sciamŭ, şi astfelŭ sciamŭ şi aceea, că pe căpitanulŭ districtului vecinŭ cu noi l'au omorîtŭ nisce hoţĭ în drumŭ. Miliţia tótă a eşitŭ la faţa locului, ér cu noi au rĕmasŭ numai atâţĭ ostaşĭ, câţĭ trebuiau pentru strajă.

Fiindŭ-că era Duminecă, osîndiţii se rugau. Eu am protestatŭ contra acésta. Dreptŭ argumentŭ am adusŭ împrejurarea, că deórece Dumnedeu nu-şĭ bate capulŭ cu noi, nicĭ noi sĕ nu ne gândimŭ la elŭ. In urma acésta unŭ subofícerŭ m'a scosŭ din temniţa comună şi m'a aruncatŭ într'o închisóre deosebită.

Localitatea acésta n'a fostŭ pré comódă, fiindŭ-că nóptea a trebuitŭ s'o petrecŭ pe pămêntŭ golŭ, afară de aceea cloţanii încă îmĭ rodeau urechile. Diminéţa după obicĭnuitulŭ raportŭ, într'adevĕrŭ am ajunsŭ înaintea lui Saskin.

Mĭ-au cetitŭ descrierea delictelorŭ. Saskin numai decâtŭ mĭ-a enunciatŭ sentinţa.

„Dece dile închisóre deosebită — pe lângă pâne şi apă.“

Şĭ-acum mĭ-am încercatŭ noroculŭ. Desculţându-mĕ de o cismă, am împins'o sub scaunulŭ lui Saskin.

Saskin a înţelesŭ numai decâtŭ lucrulŭ, căcĭ a închisŭ cisma în puiulŭ mesei. Apoi dĕdŭ din capŭ, ca şi când ar fi voitŭ sĕ dică „asta-i altceva.“

Din dece dile, nouă mi le-a ertatŭ; mĭ-a datŭ cisma îndĕrĕtŭ, dér imperialii nu mai erau sub talpă.

Vremurĭ scumpe trebue, că erau, deórece Saskin fórte multŭ s'a bucuratŭ de banĭ. M'a făcutŭ inspectorŭ de odaiă. Am căpĕtatŭ unŭ biciu împletitŭ din pele de bivolŭ, cu care în casŭ de lipsă aveamŭ sĕ facŭ ordine între arestanţĭ.

Bieţii mei soţĭ îşĭ întorceau faţa cu scârbă de către mine. Ei, carĭ credeau, că scie Dumnedeu, ce omŭ de omeniă sunt eu, s'au înşelat în mine... Prin câteva cuvinte aşĭ fi pututŭ esplica totŭ, dér eramŭ aprópe sigurŭ, că între noi se află unŭ inspectorŭ secrétŭ, care apoi ni-ar frânge gâtulŭ la toţĭ.

Peste nópte am spusŭ la doi soţĭ de ai mei, vrednicĭ de încredere, totŭ cum s'a întêmplatŭ, rugându-i sĕ nu-mĭ ia în nume de rĕu acésta.

Tóte acestea nu'mĭ folosiră şi eu mĕ simţiamŭ mai nenorocitŭ ca totdéuna. Saskin nicĭ că se apropia de noi, ca şi când ar sci ce nĕcazŭ mi-a pusŭ elŭ după capŭ.

A treia di, una dintre femeile, care veniseră cu noi, anume Poltrova Euphiemia, fosta directóră dela scólele superióre de fete din Petersburg, a muritŭ de apoplexiă. Cadavrulŭ ei a zăcutŭ trei

propiere de Bucuresci și deslipesce o divisiă mixtă pe care o trimete sĕ ocupe Piteștii, de unde ar putea sĕ amenințe înaintarea trupelorŭ corpului I-iu de armată. Se dă atuncĭ ordinŭ divisiunei corpului I-iu de armată, aflată în Slatina, sĕ mérgă îndată sĕ ocupe Piteștii înainte ca inimiculŭ sĕ ajungă în acestŭ postŭ. Ambele divisiunĭ, carĭ vorŭ lua parte la aceste manevre, vorŭ fi mobilisate pe piciorŭ de resbelŭ, încâtŭ fiă-care va avé 12,000 de ómenĭ, plus artileriă și cavaleriă.

Concentrările vorŭ începe la 15 Augustŭ, ér manevrele la 7 Septemvre și se vorŭ sfêrși prin o defilare la 15 Septemvre.

Ministerulŭ de resbelŭ va comunica oficerilorŭ de reservĕ corpurile din carĭ vorŭ face parte și diua când vorŭ trebui sĕ se presenteze la corpŭ.

***

Tarifulŭ zonelorŭ pe Dunăre. După cum se anunță, societatea austriacă de navigațiune s'a decisŭ sĕ întroducă și ea unŭ tarifŭ pe zone. Elŭ va întra în vigóre la 7 Iulie st. n. Tótă Dunărea e împărțită în 4 zone. Drumulŭ în susulŭ și în josulŭ Dunării nu diferă în prețŭ. Transportulŭ gratuitŭ a 25 klgr. de bagagiu se menține, ba chiar s'au acordatŭ óre-care avantagii în calcularea greutății ce trece peste 25 klgr. Dămŭ aci câteva exemple de reducere a prețului călĕtoriei pe Dunăre. Dela Viena la Buda-Pesta cl. I 5 fl., cl. II 3 fl., cl. III 2 fl. Dela Viena la Belgradŭ cl. I 12 fl. 60 cr., cl. II 7 fl., cl. III 4 fl. 60 cr. Dela Viena la Brăila—Galațĭ cl. I 24 fl., cl. II 13 fl. 80 cr., cl. III 9 fl. 30 cr. Dela Viena la Odesa cl. I 30 fl. 60 cr., cl. II 17 fl. 10 cr., cl. III 11 fl. 50 cr.

***

Emigratŭ. D-lŭ Aurelŭ Cupșa, fostŭ inginerŭ cl. III în marina austro-ungară, este primitŭ în marina română cu gradulŭ de inginerŭ cl. III, fiindŭ aplicatŭ în arsenalulŭ flotilei cu diua de 1 Iulie, socotindu-se cu vechimea în acestŭ gradŭ dela data de 1 Maiu 1887, când a fostŭ înaintatŭ în marina austro-ungară.

***

Lumină electrică la șoséua din Bucuresci. Duminecă séra s'a făcutŭ la șosea în Bucuresci experiență cu lumina electrică, care experiență, după cum spunŭ diarele de acolo, a reușitŭ pe deplinŭ. Instalațiunea se compune din 32 lămpĭ, sistemulŭ celŭ mai nou, întrebuințatŭ și la Berlinŭ. Costulŭ instalațiunei a costatŭ pe primăriă 27,000 lei și întreținerea iluminatului va costa pe anŭ pe primăria între 8—10 mii lei, cu $^1/_8$ mai puținŭ decâtŭ costă astădĭ iluminatulŭ șoselei cu petroleu. Șoséua va fi iluminată până se va face recepțiunea generală a lucrărilorŭ în fiă-care séră numai până la órele 2 nóptea, după recepțiune va fi iluminată până la diuă.

Ingrozitóre este pentru femei scirea, ce se comunică din Reghinulŭ săsescŭ, că adecă de trei lunĭ de dile încóce câte femei s'au bolnăvitŭ în Reghinulŭ săsescŭ nascere tóte au muritŭ pe patulŭ nascerei. Causa acestei triste aparițiunĭ nu este încă constatată.

***

Falsificatorĭ de banĭ. Poliția din Aradŭ a datŭ de urma unei companii, care fabrica banĭ falșĭ. Făptuitorii fiindŭ prinșĭ, s'au aflatŭ la ei 300 florinĭ de argintŭ. Membrii companiei suntŭ: Nagy Pál, cârciumarŭ în Șiria, Siklovaky György, pĕdurarŭ în Cuvin, și Adam Hölich din Aradŭ.

***

Omorîtŭ. In dilele trecute s'a aflatŭ mortŭ, în coliba ce șĭ-o făcŭ la via sa și unde durmì trei nopțĭ de-arêndulŭ, locuitorulŭ Petru Câmpeanu din Alba-Iulia. La cercetare s'a descoperitŭ, că bietulŭ omŭ a fostŭ sugrumatŭ. Făptuitorului până acuma nu 'i s'a datŭ de urmă.

***

Congresulŭ telegraficŭ din Parisŭ. Congresulŭ, care s'a închisŭ deunădĭ în modŭ solemnŭ, a hotărîtŭ o reducere a prețurilorŭ în corespondența telegrafică internațională. Taxele telegramelorŭ, după tarifulŭ celŭ nou, vorŭ fi: Intre Austro-Ungaria, Germania și Franța în locŭ de 20 banĭ, 15 banĭ de cuvêntŭ; între Belgia și Franța $12^1/_2$ în locŭ de 15 banĭ; între Rusia și Franța 40 în locŭ de 50 banĭ. Pentru a compensa scăderea în veniturĭ, ce ar resulta din acéstă reducțiune a prețurilorŭ, conferința a fixatŭ suma de unŭ francŭ, ca taxă minimală comună de fiă-care telegramă. Cuvintele compuse, carĭ erau socotite până acum dreptŭ două cuvinte, se socotescŭ acum ca unŭ singurŭ cuvêntŭ, întru câtŭ nu conținŭ mai multŭ de cincĭ-spre-dece litere.

***

Tarifŭ pe zone în Rusia. După cum scriu foile polone, guvernulŭ din Petersburg e hotărîtŭ sĕ întroducă tarifulŭ pe zone pe liniile ferate din Rusia.

***

Balŭ filantropicŭ va arangia în sala casinei inteligința română din Betleanŭ (comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca), Duminecă în 27 Iulie n. c., în favorulŭ bisericei și scólei române gr. cat. de acolo. Prețulŭ întrărei: de persónă 1 fl. 20 cr., ér în familiă de persónă 1 fl. v. a. Inceputulŭ la 7 óre séra. Suprasolvirile și ofertele se vorŭ chita pe cale diaristică.

Semne de „înfrățire".

Unŭ Ungurŭ din Reghinulŭ săsescŭ, cu numele Kapusy Daniel, publică în numĕrulŭ mai nou alŭ lui „Kolozsvar" o epistolă deschisă la adresa inspectorului r. ungurescŭ de scóle alŭ comitatului Murĕșŭ-Turda. Cuprinsulŭ acestei epistole este următorulŭ:

In dilele acestea asilulŭ de copii luteranŭ din Reghinulŭ săsescŭ a avutŭ o serbare scolară. Copiilorŭ li-s'a spusŭ, ca fiă-care sĕ se presente la acéstă serbare cu câte unŭ stindardŭ, dér numai într'una orĭ în două colorĭ. Ungurulŭ Kapusy însĕ, care încă are unŭ copil la acel asilŭ, n'a voitŭ sĕ scie de asta, ci pe copilulŭ sĕu l'a trimisŭ cu unŭ stindardŭ ungurescŭ tricolorŭ. Vĕdêndŭ acésta, îngrijitórea asilului espedà pe copilŭ acasă cu stindardŭ cu totŭ, trimițêndŭ tatălui sĕu vorbă, ca sĕ taie josŭ una din colorile de pe stindardŭ. Néoșulŭ Ungurŭ însĕ n'a voitŭ s'o facă acésta, ci pe copilŭ l'a ținutŭ acasă. In diua următóre „patriotulŭ" Kapusy voi sĕ „convingă" pe îngrijitórea asilului, că „stindardulŭ ungurescŭ totŭ-déuna trebue sĕ aibă locŭ la serbările publice scolare, deórece aicĭ trăimŭ în țera unguréscă".

La acestea spune Kapusy, că a primitŭ din partea îngrijitórei următorulŭ rĕspunsŭ: „Greșescĭ, domnule; noi nu trăimŭ în Ungaria, ci în Ardélŭ, și ceea ce e permisŭ în Ungaria, nu e permisŭ și în Ardélŭ, unde noi Germanii totdéuna amŭ avutŭ privilegiile nóstre și le avemŭ până'n diua de adĭ. De altmintrelea și pentru aceea am opritŭ folosirea stindardului tricolorŭ, pentru-că nicĭ la maialulŭ gimnasiului inferiorŭ și alŭ scólei elementare luterane, precum în alțĭ anĭ, așa și acum n'a fostŭ permisă întrebuințarea stindardului tricolorŭ... Intrebuințarea stindardelorŭ naționale ungurescĭ a fostŭ strictŭ oprită din partea „*Landes-Consistorium*"-ului și acéstă oprire a fost adevĕrata causă, pentru care eu am procedatŭ așa, cum am procedatŭ."

Mai spune Kapusy, că numita îngrijitóre a asilului de copii nu scie „limba patriei" și se miră, cum a pututŭ ea sĕ stea astfeliu în postulŭ sĕu deja de 3 anĭ. Cere dela inspectorulŭ r. de scóle, ca sĕ facă cercetare și sĕ nu mai sufere asemenea „scandale", pentru ca în viitorŭ „nicĭ unŭ părinte maghiarŭ sĕ nu mai aibă ocasiă de a se plânge."

Acéstă epistolă póte servi ca materialŭ „binevenitŭ" pentru cimentarea nouei înfrățirĭ săsescĭ ungurescĭ, ce pretinde „Kolozsvar", că s'a înauguratŭ de când cu „Sachsentagulŭ" din Sibiiu.

DARE DE SÉMĂ ȘI MULȚĂMITĂ PUBLICĂ.*)

privitóre la contribuirile incurse în favorulŭ edificărei unei scóle românescĭ gr. c. în Făgărașŭ.

Făgărașŭ, Iunie 1890.

Senatulŭ scolasticŭ gr. cat. din Făgărașŭ esprimă prin acésta cea mai căldurósă mulțămită onorațilorŭ domnĭ și dómne de mai josŭ, carĭ la apelulŭ nostru din anulŭ trecutŭ au binevoitŭ a contribui spre scopulŭ zidirei unei scóle confesionale în Făgărașŭ cu următórele sume:

Din Făgărașŭ d-nii: Dănilă Grămoiu, vice-comite alŭ comitatului Făgărașŭ, 10 fl.; Nicolae N. Cosgaria, c. r. căpitanŭ în pensiune, 50 fl.; Grigoriu Maierŭ, jude cercualŭ regiu în pensiune 50 fl.; Mediculŭ comitatensŭ Stefanŭ Popŭ 20 fl.; Asesorulŭ la sedria orfanală Ioanŭ Florea 10 fl.; Perceptorulŭ comitatensŭ Gregoriu Negria 10 fl.; Advocatulŭ Dr. Andreiu Micu 20 fl.; Advocatulŭ Dr. Nicolae Motocŭ 10 fl.; Prim-pretorele Iacobŭ Popeneciu 20 fl.; Protocolistulŭ comitatensŭ Ioanŭ Ganea 10 fl.; Protocolistulŭ la cărțile fund. Ioanŭ Cintea 5 fl. Espeditorulŭ comitatensŭ Ioanŭ Zaharia 7 fl. Cancelistulŭ comitatensŭ Ioanŭ Mureșianŭ 10 florinĭ; Parochulŭ Demetriu Chisereanu 10 fl.; Practicantulŭ Laurianŭ Negrea 2 fl.; Proprietarulŭ Ioanŭ Cepesŭ 1 fl. 60 cr.; D-na Zinca Romanŭ 10 fl.; D-nii: Alexandru Raglanŭ 5 fl. Alexandru Pocolŭ 6 fl.; Vasilie Rațiŭ, învĕțătorŭ 2 fl.; George Selegianŭ 3 fl.; Iovianŭ Stoica, jude r. în pens. 2. fl.; Frații Deutsch, comercianțĭ 1 fl.; Aronŭ Poparadu, vice-notarŭ 2 fl.; Ioanŭ Popŭ, proprietarŭ 2 fl.; Laurianŭ Hobianŭ, proprietarŭ 2 fl.; Constantinŭ Hobianŭ 2 florinĭ; D-na Christina Beclereanŭ, proprietărésă, 50 crucerĭ; D-na vĕduvă Maria Brenza 4 fl. D-nii: George G. Popŭ 3 fl., Bucurŭ Țințarŭ 50 cr., Stefanŭ Sütö 50 cr., Luca Manisorŭ, curatorŭ secundarŭ 5 fl., Nicolae Sütö, proprietarŭ 50 cr., Vasilie Țintarŭ 2 fl. George Aronŭ Popŭ 1 fl. 50 cr., Iosifŭ Ciora 1 fl., Stefanŭ Fogarași 2 fl., Aritonŭ Ciora 1 fl., George Popŭ 2 fl., D-na Maria Popŭ, proprietară 50 cr. D-nii proprietarĭ: Ioanŭ Popŭ 3 fl., Iosifŭ Botezanŭ 1 fl., Ioanŭ Florea 2 fl., George Ciocanelea 1 fl., Nicolae Balcacianu 1 fl., Nicolae Sereteanŭ 50 cr., George Florea (Nr. casei 900) 40 cr., Petru Sasu 50 cr., Vasilie Balcacianu 1 fl., Nicolae Florea 1 fl., Paraschiva Hobianŭ 50 cr., Constantinŭ Comenariu 50 cr., George Căldărariu 50 cr., George Dragoșiu 30 cr., George Ciocănelea 1 fl., Ilarie Vișia 20 cr., Maria Motocŭ, vĕduvă 20 cr., Dinu Comenariu 20 cr., George Comenariu 40 cr., Iosifŭ Popŭ 50 cr., George Covoranu 60 cr., Sandu Lupu 20 cr., Anna Balcacianu 50 cr., Maria Vișia 30 cr., Simionŭ Florea 1 fl., Constantinŭ Alutanŭ 50 cr., Stefanŭ Reureanu 20 cr., Ioanŭ Tabanu 1 fl., George Receanu senior 50 cr., Toaderŭ Dumitru 60 cr., Simeonŭ Mandreanu 50 cr., Maria Cheresdi 50 cr., Ioanŭ Sütö 50 cr., Silvestru Libiceanu 40 cr., Sandu Nicolae 25 cr., Antonie Pârvu 10 cr., Ilie Hogiu 10 cr., Ioanŭ Cincanŭ 10 cr., Ioanŭ Cincanŭ 20 cr., Marianŭ Isailă 10 cr., Nicolae Lupu senior 10 cr., Franciscŭ Horvatŭ 10 cr., Nicolae Cincanŭ 20 cr., Petru Mandrianŭ 10 cr., Carolŭ Bectereanŭ 15 cr., Simionŭ Natainŭ 10 cr., Nicolae Natainŭ 20 cr., Nicolae Weis 10 cr., G orge G. Mandreanu 10 cr., George Saschizanu 20 cr., Ioanŭ Lini 20 cr., George Cucu 10 cr., George Cazacu 20 cr., Nicolae Hogiu 10 cr., Liti George 10 cr., Nicolae Cucu senior 20 cr., George Liti 10 cr., Franciscŭ Parfirie 10 cr., Ioanŭ Mirutŭ 10 cr.

Din provinciă D-nii: Nicolae Popŭ, proprietarŭ, 5 fl., Ioanŭ Vladŭ, notarŭ, 1 fl., Ioanŭ Berarŭ, vice-notarŭ, 1 fl., Nicolae Grozea, arendașŭ, 2 fl. Proprietarii: Ilisie Nemeșŭ 1 fl., Anna Nicolae Grozea 2 fl., George Pantea Popa 1 fl., Ioanŭ Grozea 50 cr., Avisalonŭ Mucea 1 fl., Mihaelŭ Garbișŭ 1 fl. Toțĭ din Tohanulŭ vechiu. — Dumitru Bardasŭ, notarŭ în Scoreiu 1 fl., Apfelbaum Mor, arendașŭ în Veneția 1 fl., George Vișia, proprietarŭ în Zlatna, 10 fl., Ioanŭ George Popŭ de Galațĭ, advocatŭ în Sibiiu, 50 fl.

Din România. D-nii dela Bucurescĭ: Vasilie Streza, proprietarŭ 100 fl., Ioanŭ Branza, șefŭ de gară 26 fl., Nicolae Densușianu advocatŭ, Ioanŭ Bianŭ profesorŭ, I. N. Ionescu proprietarŭ, câte unŭ napoleond'orŭ; la olaltă 28 fl. 74 cr. Ioanŭ Popŭ, arendașŭ în Câmpu-lungŭ 20 fl. Aronŭ Densușianu, profesorŭ în Iașĭ 20 fl. 88 cr., George Moldovanŭ, logofĕtŭ în Iașĭ 8 fl. — *La olaltă 624 fl. 12 cr.*

Adăogêndu-se suma încasată și publicată în Nr. 43 din 1889 alŭ „Gazetei Transilvaniei" cu 550 fl., resultă suma totală incursă până astădĭ 1174 fl. 12 cr.

Din ședința Senatului scolasticŭ gr. cat. alŭ Făgărașului, ținută în Maiu 1890.

*) Intârdiată din causa lipsei de spațiu.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Berlinŭ, 4 Iulie. Wissmann șĭ-a datŭ demisiunea din postulŭ sĕu africanŭ. Hotărîrea lui a produsŭ sensațiune. Se crede, că Wissmann se retrage din causă, că e nemulțămitŭ cu tractatulŭ anglo-german.

Madridŭ, 4 Iulie. Aicĭ a isbucnitŭ o crisă ministerială. Probabilŭ, că se va forma unŭ ministeriu Canovas.

Carlovațŭ (Karlstadt), 4 Iulie. Poliția a arestatŭ pe atentatorii, carĭ au arsŭ stégulŭ negru-galbenŭ. Ei spuseră, că au sĕvêrșitŭ fapta fiindŭ bețĭ. La intervenirea comandantelui militarŭ cercetarea s'a sistatŭ.

Bucurescĭ, 4 Iulie. Mai multe foi anunță din Sofia, că guvernulŭ bulgarŭ a întrodusŭ în orașele *Sofia*, *Filipopolŭ*, *Rusciucŭ*, *Plevna* și *Șumla* **starea de asediu.** *S'au făcutŭ multe arestărĭ.*

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 4 Iuliu st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.25	Vênd.	9.28
Argintŭ românescŭ	„	$9.21^1/_2$	„	9.24
Napoleon-d'orĭ		9.26		9.28

Editorŭ și redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

dile între noi, fiindcă mediculŭ, séu inspectorulŭ de morțĭ era dusŭ. Celelalte femei coperiră pe nenorocita jertfă cu bucățĭ de haine, ce le prisosiau.

Ca robŭ încredințatŭ cu inspecția, am raportatŭ gardei comandantului și ochii mi-se umplură de lacrimĭ. Pentru acéstă erupțiune a sentimentului am fostŭ destituitŭ din funcțiune, fiind-că mi-se dicea, că sunt unŭ omŭ cu inimă móle.

S'a desprimăvĕratŭ, și fiind-că în Siberia scurta primăvéră este urmată de-o véră căldurósă, petrecerea în „casa de morțĭ" era împreunată cu suferințe amare. Eram aprópe 400 de osêndițĭ într'o încăpere jósă, unde între împrejurărĭ normale abia încapŭ 200 persóne. Ferestrile ni-se închideau după amédĭ la patru óre, ér după órele șépte se încuiau și ușile de fierŭ.

In sfîrșitŭ ni-s'a datŭ de scire, că fiă-care va fi trimisŭ la destinațiunea lui, fiind-că se aștéptă sosirea unui nou transportŭ. Mulțĭ dintre noi, ca rĕufăcĕtorĭ periculoșĭ, ne împărtășiamŭ de distincțiunĭ triste, adecă la anulŭ, séu la fiă-care pătrarŭ de anŭ trebuia sĕ suferimŭ unŭ anumitŭ numĕrŭ de bâte séu loviturĭ de cnutŭ. In ostrogŭ sbirii uitau de pedépsa acésta, ba sciu și ofițerĭ, carĭ se scârbiseră de continua chinuire....

In sĕptĕmâna înainte de călĕtoriă s'a începutŭ înfiorătórea muncă a călĕilorŭ. Am vĕdutŭ omŭ, care a căpĕtatŭ 150—200 de bâte de-odată, dér pentru aceea totușĭ s'a depărtatŭ oblu la spate, pe când alții din contră la a două-decea lovitură muriau. Femeile erau bătute, fără deosebire, cu bice și am esperiatŭ, că ele suferŭ grozavele chinurĭ cu multŭ mai ușorŭ decâtŭ bărbații.

Mie, așa credŭ, că abia mĭ-a rĕmasŭ o restanță de 40—50 de bâte și era pe aci ca sĕ fiu dusŭ în spitalŭ din causa durerilorŭ. In diua sfântului mucenicŭ George a plecatŭ conductulŭ nenorociților, din care eu de astă-dată n'am făcutŭ parte, fiind-că guvernatorulŭ a prinsŭ de veste, că mergêndŭ și eu cu ei i-așĭ puté influința în modŭ periculosŭ.

Nr. 6816—1890. 365,3—3

PUBLICAŢIUNE.

Din partea subscrisului magistratŭ se escrie prin acésta concursŭ asupra ocupărei unui locŭ din fundaţiunea lui Iosef Wehrmacher, devenitŭ vacantŭ în institutulŭ orăşenescŭ din locŭ pentru infirmĭ.

Competenţii, fără consideraţiune de confesiune, secsŭ şi naţionalitate, au de a'şĭ aşterne petiţiunile subscrisului magistratŭ pănă în *15 Iulie a. c.*, acludêndŭ conformŭ disposiţiunilorŭ fundaţionare următórele documente:

1. Unŭ testimoniu estradatŭ de căpitănatulŭ orăşenescŭ, vidatŭ de primarŭ şi de competentulŭ oficiu parochialŭ, cumcă atâtŭ petentulŭ, câtŭ şi părinţii, copii şi soţulŭ sĕu, suntŭ sĕracĭ, adecă, că nu posedŭ avere nicĭ mişcătóre, nicĭ nemişcătóre.
2. Atestatŭ de legitimare, cumcă petentulŭ aparţine oraşului Braşovŭ.
3. Testimoniu fisicalŭ—medicalŭ cumcă petentulŭ în urma defectelorŭ corporale se află în miserie.
4. Atestatulŭ de nascere prin care petentulŭ are de a documenta, că a trecutŭ etatea de 40 anĭ.

Braşovŭ, în 21 Iunie 1890.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11 07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.0[illegible]	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.4[illegible]	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.53	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7 04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susu		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşu	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5 30	
Timişu	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11 36	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelelratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ accelelratŭ.	Tren de persóna
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2 4[illegible]	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11 30
Augustinŭ	3.47	5 47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.30		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.5[illegible]
Copşa mică	6.4[illegible]	10.32		3.13
	6 48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11 01	12.04	3.33
Blaşiu	7 22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7 51	12.23	1.06	4 36
	7 5[illegible]	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulu de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişu	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4 32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2 08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7 15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7 20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ accelelratŭ.	Trenu de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5 50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Berzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ accelelratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamu		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Berzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5 50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	Tr. d. p.	Tr. omn.
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12 29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Mirăşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5 54	10.20
Mirăşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9 02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Petroşeni

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.16
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşeni	12.—	4.02	8.15

Petroşeni-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroşeni	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişu	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.1[illegible]

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Mureşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Mureşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Mureşŭ-Ludoşŭ	7.21

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii grόse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.